

Dos dies més de sud

Francesc Parcerisas

Primera sang

Escolta aquí el gemec de les pedres,
cada pedra on, a la nit, se sent
el coàgul calent d'una dona.
O escolta amb l'orella la via del tren
on la mare arrup el cap del fill.
Escolta aquí la incertesa de l'etern
tota immediata.
Sempre hi ha una màquina
que s'acosta rabent o un pou negre
com la boca del canó de la pistola
-sembla de joguina, que hi voldríem només jocs d'aigua—.
És el crostó florit de pa
i el so que esmorteeix la sorra de la platja.
A la paret del fossar
s'hi apleguen les noies amb trenes,
o els adolescents amb metralladores
i música de cassette. Unes inicials al guix:
l'última voluntat de la primavera
o el primer amor sobre els llençols.
Pàmpols mig rogencs que el setembre daura,
llençols amuntegats en un nus sobre el coixí...
¿Versos? És una testa florentina,
o la samarreta arrapada de la noia
de cabell curt que ven diaris als americans
Champs Elysées avall,
o el cafè que et crema la llengua
(massa àvid al matí: cal córrer,
arribar a l'hospital, al pont,
al confí obtús d'una sucursal de banca).
Demana un crèdit al poeta enclenxinat
de maquillatge verdós, digues-li
que ets el gat que alça un puny negre
a l'enterrament d'en Durruti.
Hi havia un gust metàl·lic diferent
al fons de l'estiu de gasosa i refrescs,
hi havia càntirs i gibrells
i síndries rodones com les tardes.
¿Versos? Sigues pacient. Escolta.
Cinc poetes amb les copes a la mà
brinden per nosaltres a Faber & Faber.

Veiem l'edifici de totxana a Broadway
i les parades de llibres que ens hi esperen
(tu mai no havies gosat regirar així
als bouquinistes de la Sena).
Escolta també els versos dels altres,
i rumia si paga la pena. Escriure,
escriure'n sense fi, a la tauleta
a Mèxic, o a Aberdeen Road,
al carrer de Salses,
o al quadern que algú deu guardar per a ningú
vint, trenta anys, de silencis i exilis;
tota la vida en gargots de llapis il·legible
damunt el paper: Uncle William Gerardhie
temerós de la Spanish Armada.
¿Què se n'ha fet? ¿Els traïrem?
¿Versos? ¿Qui ens els ha venut?
¿A qui ens han venut?
Perquè som un poble venut, ¿oi?
Ni el verd és el verd, ni el raig del sol
balla en travessar els porticons d'abril,
ni ens crema la pena com un insecte lent
i amb una olor d'humitat més lenta i perdurable.
Ens maseguen, ens nafren.
¿En quina llengua parla la mare als fills?
Jo sóc la llengua viva,
que crema a l'esbarzer de la muntanya,
toco la roca i en surt aigua,
pedrera i mina, i el so que raja
sol com una infantesa desvalguda.
Terres de Provença, terres de Mallorca,
cimals eixuts del Penyagolosa.
Eren a la muntanya i han vist els profetes.
Profetes que anunciaven dentifricis
i cossos de mousse a la tele.
I els dibuixos japonesos: «assabenten», «vorera»,
«¿qui l'ha mort?». ¿La llengua ens salva?
Éreu aquí, i nosaltres també hi érem.
En puc donar fe. Que era debades,
que era inútil, que fantasiejàvem,
que havíem perdut una guerra,
i l'esma d'alçar la veu. O moltes
guerres. ¿Versos? Ningú no en vol,
ningú no vol més morts, per això ara
la nit ens els acosta a la platja.
Que subjectis els morts als braços, xops.
Un dogal de dol al braç de l'abric,
una estrella groga al pit,
un betum amb plomes,
el braç amunt, la camisa blava.
iVisca el capital, el profit, les mans netes!
Ens fem vells, J. Alfred Prufrock,

ens fem inacabats. Comprem a Escòcia,
o al Líban, al duty free.
Però l'àngel marca amb una creu
de sang la casa de l'innocent:
només cal esperar que amb les ales
el porter de la discoteca
li destrossi la melsa.
La serp sempre té un cotxe a la porta de casa.
Però en veu baixa, i amb orgull,
ens repetíeu: tenim raó.
Unes altres banderes, esparracades.
I en teníeu. I en tenim, de raó.
Per aquests versos, per aquests
revolts raonables de Vallvidrera,
vau resistir la por, raonables.
I vau resistir els que vénen a la mort,
només per uns mots dignes, qualsevol
mot digne. Enraonat. Encara podem
ajuntar paraules de vells diccionaris,
sense vencedors ni vençuts,
les paraules que dèiem sense saber que les dèiem
les dels llibres que eren guardats
i que ens ensenyàveu per mostrar
que havia existit, sí, l'edat de la llengua.
Nosaltres ho som.
¿Versos? Escolta'ls:
són aquest home que xiuxiueja en veu baixa:
«no ho diguis a la teva mare,
no s'ho creuria», mentre em fa mal.
Una Leda molt empetitida,
violada pel pare.
Jo la filla, jo el pare.
Jo el fill esparracat a la costa,
jo el pare, el germà, la mare,
ofegat a la costa, jo la mort del dia dels morts.
El violador, el botxí, la bèstia.
Unes grans barbes, un gran tractor,
la por condensada al greix de l'obesitat,
¿són ells, potser, més culpables?
¿Qui recordarà què?
¿En quina mena de mina es dispensa la veritat?
Els ullets de la rata
com puntes d'agulles, negres o roges,
mentre amb la cua acaricia les branques fràgils
o es disposa a propulsar-se
pel corrent del riu. Supervivent, més vella
que la història de les ciutats,
que la mosca del vi.
Al rerefons hi trobareu els llibres de vell
i el piano, i el temps que passa
com una capa fina de tragèdia de la qual

en podeu anar a collir els nabius
(gerds, nabius, maduixes)
i de la qual en som miraculosament exclosos.
Passa-hi el dit, ensuma, xucla'l.
(Són paranys de la consciència i prou.)
De vegades sota els pollancre
se sent el raucar de les granotes
i els silencis on es belluguen
insectes delerosos que anuncien
la gran nit de l'estiu i les animetes
que són estels clars omplint el cel.
Èlitres de l'estiu, sorra de les nits.
Hem passat per aquí, amb les veus
d'Ariadna cap al fons del laberint,
i els gemecs de les verges, escarafalls
de ploma entre les cames. Toquem
la panxa de la dona embarassada,
el gep del geperut, les dents
de l'entabanador, ens malfiem
de ser com som, iguals o diferents.
Toquem la pedra dels àngels
per estrafer, per enganyar, per ferir.
I ve que suen els treballadors que tornen
del camp, a ple sol, i demanen
el càntir d'aigua. Frontera que marca
la bonior xardorosa de les cigales.
Tres llimones soles, tres dones,
i la calor d'agost que tot ho estovava.
Se'n podria fer un poema.
En el somni la nina flonja
s'acosta i l'atenalla: ha begut massa vi
i ha de fer aturar el taxi.
És una novel·la de sotmetiment
a les regles de la vida i un estiu
com una fornal, desficiós.
Els reparteixen per parelles:
en una mà una maleta
i, a l'altra, la mà del germà gran.
Una bondat que no és divina,
sinó cenobial, llibertària...
Somnis, somnis... Com els versos
que escoltes i els revolts on canta
la dona que fa anar la caixa registradora.
Al fons de la vall, Tiana.
A ponent, xipresos de la cartoixa.
Em costa de recordar-ne les olors,
només hi veig les cretones,
les aranyes d'abdomen gros al sostre,
els grans focs d'alzina a les llars.
I l'ensolat a mig fer del tercer pis
amb un revolt d'escala prodigiós

i una barana de paret suau
amb el passador d'obra que fa de motllura.
¿Serveix de res, ha de servir
de res? ¿Hi ha un altre servei
més enllà del que ens fa la llengua?
Corre a posar un altra moneda
al carril del tramvia, que el sotrac
imperceptible n'esborri àguiles
i dictadors i faci un petit tallant
de ganiveta fina. Ben esmolat.
Fins que un altre heroi
vingui a salvar-nos, a salvar
els miserables, els pobres lladres,
els pecadors. Amb un gra de sal
i l'agulla que farà estremir el camell.
Omple una bossa de plàstic
amb llaunes buides: il·lusió, oprobi,
tendresa, abaltiment, por...
Rovellades, esbravades, sense
ganes de llegir. Com els ullets
de la rata: vermellosos, fulgents
--rostres que apareixen ara
als ulls de la ment mentre la camioneta
avança per una carretera sota l'estiu.
Branden els fusells i criden
i els tirants de les granotes els cauen
de les espatlles encara massa blanques.
I el públic que ara escolta
¿escolta? ¿Escolta els versos?
¿Són butaques buides davant artèries
d'una llengua que mor? ¿Són fantasmes?
Només podem percebre el color
fent veure que entenem el verd poma,
el blau d'una mar d'estiu, la llum
blanca de la façana encalada.
Entenem el «corcuitós» i el «tardà»
i n'admirem la construcció que no existí;
i d'aquesta màgia se'ns omple el desig:
els malucs i el botó rosa
i la boca on vessa tot el que, dit,
endevinem que es pot dir.
Escolta'ls, són versos.